

แนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพในศตวรรษที่ 21

Approach of Skill Development for Professional Teachers on 21st Century

พระครูใบฎีกาอภิชาติ ธมฺมสุทฺธ¹ พระวิเทศพรหมคุณ² นิเวศน์ วงศ์สุวรรณ³

Phrakhruabaidika Aphichat Dhammasuddho, Phra Widesbrommakun

Niwes Wongsuwas

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยเรื่องมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในจังหวัดนครปฐม 2. เพื่อศึกษาปัจจัยการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จังหวัดนครปฐม 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จังหวัดนครปฐม เป็นการวิจัยรูปแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาในภาคสนาม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการวิจัยเชิงปริมาณ มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูโรงเรียน สังกัด สพม. เขต 9 จังหวัดนครปฐม จำนวน 339 คน โดยเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ประเมินค่า 5 ระดับ และแบบสอบถามปลายเปิด โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.895 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า 1. แนวทางการพัฒนาความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในจังหวัดนครปฐม ได้มีการพัฒนาทักษะความเป็นครูให้เข้าสู่วิชาชีพให้มีสมรรถนะสูง เพราะครูต้องพัฒนาผู้เรียนให้สามารถเผชิญต่อสถานการณ์ ทั้งในปัจจุบันและอนาคต 2. ปัจจัยการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จังหวัดนครปฐม จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3. แนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จังหวัดนครปฐม มีด้วยกัน 5 ด้าน ซึ่งแนวทางในการพัฒนาทักษะความเป็นครูจากความคิดเห็น คือ ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และด้านมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ มีระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านสร้างและบูรณาการความรู้ และที่มีความคิดเห็นสุดท้าย คือ ด้านเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรม และด้านมีวิสัยทัศน์และตักผลึก ตามลำดับ

Received: 2022-06-15 Revised: 2022-07-11 Accepted: 2022-07-17

¹ สาขาวิชาการศึกษาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Department of Social Studies Teaching, Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. Corresponding Author e-mail: sairoong.bub@mcu.ac.th

^{2 3} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University

คำสำคัญ : การพัฒนาทักษะ, ครูสังคมวิชาชีพ, ศตวรรษที่ 21

Abstract

The objectives of this research were 1. to study the approach for being professional teachers in Nakhon Pathom province; 2. to study factors for developing professional teacher skills on the 21st century in Nakhon Pathom province and 3. to propose approach for developing professional teacher skills on the 21st century in Nakhon Pathom province. This research deployed mixed method consisting of qualitative research by studying in the field by which the data were collected through in-depth interviews and quantitative research that the data were collected by questionnaires. The samples used in the research were 339 school teachers under the Office of the PAD, 9 Area, Nakhon Pathom province. The tool was used as a 5-level evaluation questionnaire and an open-ended questionnaire with a confidence value of 0.895. The obtained data were analyzed by using a program for research with the used of statistics namely Frequency, Percentage, Mean and Standard Deviation to compare the mean of opinions by using T-test to test the difference between two groups of mean and F-test to compare the difference between three or more groups and to analyze one-way variance together with comparing the differences between the pairs with the least significant difference method by setting statistical significance at the level of 0.05. The results of the research work were as follows: 1) Approach for being professional teachers in Nakhon Pathom province: teachers' skill have been developed to enter into high-performing professions because teachers have to develop learners to be able to face situations both now and, in the future, 2) Factors for developing professional teacher skills on the 21st century in Nakhon Pathom province classified by personal status: there were similar opinions based on gender, age, educational background, and income. 3) Approach of skill development for professional teachers on the 21st century in Nakhon Pathom province: there were 5 aspects in which the approach for the development of teachers' skill from opinions were technical and modern technology, and the analytical and creative aspects had the highest level of opinion. The second was the building and the integration of available knowledge. The last aspect was the strength in the code of ethics, moral, being visionary and crystallized, respectively.

Keywords: Approach for Development, Professional Teachers, The 21st Century

บทนำ (Introduction)

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในอดีต ผู้คนมีการเคลื่อนย้ายจากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็ว สื่อเทคโนโลยี และทรัพยากรต่างๆ มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคมและชุมชน มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงของความรู้ และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาอย่างเป็นพลวัต (สุริธิดา จรุงเกียรติกุล: ออนไลน์)

ศตวรรษที่ 21 เป็นยุคเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในวงการการศึกษาเป็นอย่างมาก มีทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้และการสอนใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทฤษฎีที่ได้รับความนิยมและก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก คือ ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) ทำให้เรามองเกี่ยวกับการเรียนรู้ และการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากเดิม การสอนที่เน้นให้ครูเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยอาศัยความสามารถและจิตวิทยาการสอนส่วนตัว มาเป็นการให้ครูนำความรู้ทางด้านจิตวิทยาของการเรียนรู้มาใช้ในการจัดเตรียมการสอนการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี ดังนั้น การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติ และกระทำด้วยตนเอง (พนมกร มีราคา: 2560)

ครูสังคมศึกษาต้องเข้าใจภาวะเศรษฐกิจและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็น อย่างดี เพื่อนำมาบูรณาการกับการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาให้ไปในทิศทางเดียวกัน สรุปว่า การพัฒนาเศรษฐกิจไทยในช่วง 5 ทศวรรษที่ผ่านมาประสบความสำเร็จในระดับที่น่าพอใจโครงสร้างการผลิตเปลี่ยนผ่านจากภาคเกษตรไปสู่ภาคอุตสาหกรรมและบริการมากขึ้น มีศักยภาพที่จะพัฒนาเพื่อสร้างฐานการผลิตสำหรับขับเคลื่อนเศรษฐกิจเข้าสู่ประเทศที่มีรายได้สูงในอนาคต (ธำนิษฐ์ ณะอม: 2560)

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดบททั่วไปความมุ่งหมายและหลักการมาตรา 6 เรื่อง การจัดการศึกษา "ต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข" ซึ่งหมวด 1 มาตราที่ 22 มีสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมไว้ "ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตราที่ 24 (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาและ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง" (กระทรวงศึกษาธิการ: 2545)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งมีนโยบายและแนวทางในเรื่องการจัดการเรียนรู้ โดยได้ให้ความสำคัญกับความสามารถด้านการคิด และการแก้ปัญหาโดยได้

กำหนดไว้ในสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสารเป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ ประการที่สอง ความสามารถในการคิดเป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ ประการที่สาม ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ประการที่สี่ ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง ประการที่ห้า ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเอง (กระทรวงศึกษาธิการ: 2551)

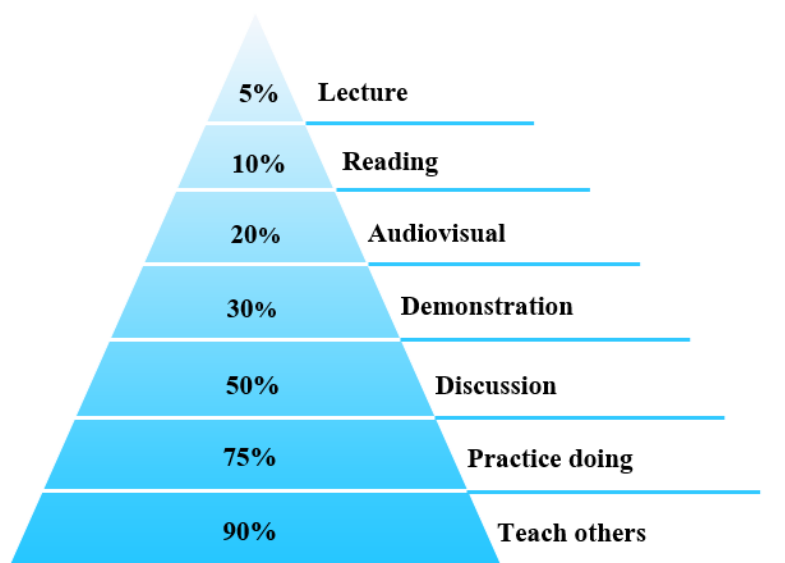
การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (วิจารณ์ พานิช: 2555) ได้มีกระบวนการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ คือ 3Rs x 7Cs โดย 3Rs ประกอบด้วย ทักษะการรู้หนังสือ ได้แก่ Reading (ทักษะการอ่าน) Writing (ทักษะการเขียน) และ Arithmetic (ทักษะเลขคณิต) ส่วน 7Cs ประกอบด้วย ทักษะ 7 ด้าน คือ 1 ด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา (Critical thinking and problem solving) 2 ด้านการสื่อสารสารสนเทศและการรู้เท่าทันสื่อ (Communications, information, media literacy) 3 ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, teamwork and leadership) 4 ด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and innovation) 5 ด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร (Computing and ICT literacy) 6 ด้านการทำงาน การเรียนรู้ และการพึ่งตนเอง (Career and learning self-reliance) 7 ด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross-cultural understanding) (Bernie Trilling & Charles Fadel: 2009)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลางบรรยาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้สนุกกับการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกอยากเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนโดยจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ร่วมกันโดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม การเรียนรู้เนื้อหาสาระวิทยาศาสตร์ต่าง ๆ คือการเรียนรู้จากการกระทำมีการสะท้อนความคิดของตนเองกับคนอื่น ๆ ซึ่งการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป (Bonwell, Charles C., and James. A. Eison: 1991)

รูปแบบความเป็นครูในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพเชิงพุทธบูรณาการ มี 4 องค์ประกอบ คือ 1. ด้านการจัดการเรียนการสอน 2. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ 3. ด้านทักษะการคิด 4. ด้านหลักธรรมสำหรับความเป็นครู (ชนนภรณ์ อารีกุล และคณะ)

ส่วนการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) ที่ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ โดยมีผู้สอน ซึ่งการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Active Learning) คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำ และได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้ทำ

ในด้านทฤษฎีการศึกษาที่ฐาน "พีรามิดการเรียนรู้" มีความว่า ในการสอนที่ให้เรียนแบบท่องจำเนื้อหาสาระเพียงอย่างเดียว ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายการศึกษาที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ การกระตุ้น การจุดประกาย การมีประสบการณ์บริบทที่กว้างกว่าห้องเรียนและตำรา สิ่งค้นพบอีกประการหนึ่ง คือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Share and Learn) เรียนรู้แลกเปลี่ยนทั้งใน ทฤษฎีและการปฏิบัติในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีขึ้น โดยวิธีการเรียนรู้ใน แต่ละวิธีจากปิระมิดของการเรียนรู้ ซึ่งเป็นงานวิจัยที่มีการจัดทำขึ้น Edgar Dale ซึ่งแสดงถึง "วิธีการเรียนกับความรู้ที่คงทนและติดในตัวผู้เรียน" โดยมีวิธีการเรียนรู้แต่ละวิธีได้รับประสิทธิภาพที่ แตกต่างกัน

ปิรามิดการเรียนรู้ (Learning Pyramid) Edgar Dale (1969)

(แผนภาพที่ 1.1 ปิรามิดการเรียนรู้ Edgar Dale)

1. การเรียนในห้องเรียน (Lecture) นั่งฟังบรรยาย จะจำได้น้อยกว่า 10%
2. การอ่านด้วยตัวเอง (Reading) จะจำได้เพิ่มขึ้นเป็น 10%
3. การฟังและได้เห็น (Audiovisual) เช่น การดูโทรทัศน์ ฟังวิทยุ จำได้ 20%
4. การได้เห็นตัวอย่าง (Demonstration) จะช่วยให้จำได้ 30%
5. การได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (Discussion) เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กัน ในกลุ่มจะช่วยให้จำได้ถึง 50%
6. การได้ทดลองปฏิบัติเอง (Practice doing) จะจำได้ถึง 75%
7. การได้สอนผู้อื่น (Teaching) เช่น การติว หรือการสอน จะช่วยให้จำได้ถึง 90% (Bonwell, 1991)

จากประเด็นข้างต้น ในการอธิบายมาเพื่อให้เห็นความเป็นครูต้องมีทักษะอะไรบ้างในการ นำมาสอนให้กับนักเรียน ซึ่งครูสังคมต้องทุ่มเทความอดทนและความพยายามเพื่อบรมสั่งสอนศิษย์ ให้รู้แจ้งในวิชาทักษะชีวิต ประวัติศาสตร์ ศาสนา ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และอื่น ๆ ซึ่งนักเรียน

ส่วนมากก็มักจะไม่ได้ตั้งใจเรียนกัน ด้วยเพราะเห็นว่ามันไม่สำคัญโดยหาว่าวิชาเหล่านั้นสำคัญกับชีวิตมาก เช่น วิชาทักษะชีวิตก็ช่วยให้เราสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามาในชีวิตได้ วิชาเศรษฐศาสตร์เองก็สำคัญในด้านการควบคุมรายรับรายจ่าย ดังนั้นถ้าเปรียบครูทั่วไปเป็นผู้มอบวิชาความรู้ ครูสังคมก็เป็นเหมือนผู้คอยสอนทักษะการใช้ชีวิตในสังคม

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า ครูสังคมวิชาชีพในปัจจุบัน ต้องทุ่มเทความอดทนและความพยายามเพื่ออบรมสั่งสอนศิษย์ให้รู้แจ้งในวิชาทักษะชีวิต ประวัติศาสตร์ ศาสนา ภูมิศาสตร์ เศรษฐศาสตร์ และความเป็นครูสังคมในศตวรรษที่ 21 จะต้องมีความรู้ความสามารถที่จะพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ด้วยการการพัฒนาทักษะอย่างไร ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้เพื่อให้ทราบแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ในจังหวัดนครปฐม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objective)

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในจังหวัดนครปฐม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จังหวัดนครปฐม
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จังหวัดนครปฐม

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยรูปแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาในภาคสนาม ตามลักษณะการศึกษา รวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีเนื้อหาสนับสนุนผลการวิจัย และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และมีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย แบบสอบถาม (Questionnaire) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ครูสังคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ในจังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากครูสังคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ในจังหวัดนครปฐม 29 โรงเรียน โดยเลือกใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมให้ความเห็น ตรวจสอบแก้ไข และปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น เพื่อให้แบบสัมภาษณ์สามารถสื่อความหมายได้อย่างชัดเจน และได้ข้อมูลที่ตรงประเด็นตามวัตถุประสงค์ของวิทยานิพนธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก โดยแนวคำถามประกอบการสัมภาษณ์ (Inter-view Guideline) มีดังต่อไปนี้ ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ องค์กรประกอบ เทคนิค ความเป็นครูสังคัม วิชาชีพ แนวคิดความเป็นครูวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 รูปแบบการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคัม วิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาทักษะความเป็นครูวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย

การวิเคราะห์ข้อมูลภาคสนาม แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) การวิเคราะห์ข้อมูลในขณะปฏิบัติงานสนาม เป็นการวิเคราะห์อย่างไม่เป็นทางการแต่เป็นงานที่ต้องทำเป็นประจำเพื่อเป็นแนวทางในการรวบรวมข้อมูลในช่วงต่อไป

2) การวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บจากการศึกษาภาคสนาม เป็นการวิเคราะห์อย่างเป็นแบบแผนมากขึ้น และต้องทำเป็นระยะๆ เพื่อจะได้ประเมินผลงานวิจัยก้าวหน้าไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยมากขึ้นเรื่อยๆ โดย

1) จัดหมวดหมู่จากข้อมูลที่รวบรวมมาได้

2) การวิเคราะห์คุณลักษณะของแต่ละหน่วยย่อยที่มีการจัดหมวดหมู่ไว้

3) การจัดลำดับประเภทของข้อมูล

4) การค้นหารูปแบบ หรือการพัฒนาทักษะความเป็นครูวิชาชีพของข้อสรุปผลการศึกษา

5) การโยงความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขปัจจัยหรือบริบทที่เกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์โดยแสดงให้เห็นถึงกระบวนการหรือกลไกที่ทำให้เงื่อนไขปัจจัยต่าง ๆ ที่ส่งผลหรือมีความสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ที่ศึกษาอย่างแท้จริง

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ มีขั้นตอนดังนี้

1) เขียนบันทึกให้ละเอียดที่สุด เพื่อให้เห็นภาพของข้อมูล/บรรยากาศ/กิจกรรมผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมมา

2) อ่านบันทึกนั้นหลายๆ ครั้ง จนเข้าใจสาระสำคัญที่ชัดเจน ผู้ทำการวิจัยเชิงคุณภาพได้ดีต้องสัมผัสกับข้อมูลอย่างใกล้ชิด

3) ลงรหัสข้อมูล เป็นการบันทึกช่วยจำว่าช่วงที่เก็บข้อมูลนั้น มีสาระสำคัญอะไรบ้าง เป็นการช่วยแยกแยะและจัดกลุ่มข้อมูลให้เป็นระบบ และสรุปสาระสำคัญในแต่ละหน้าว่ามีประเด็นสำคัญอะไรบ้างและแต่ละกรณี

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคล ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลทั่วไปของความคิดเห็นของแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคัมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา รายได้ต่อเดือน มีรายละเอียดดังใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=339)		
ข้อมูลทั่วไปของ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	110	32.40
หญิง	229	67.60
รวม	339	100.00

ตารางที่ 1 จำนวน และค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ) (n=339)		
ข้อมูลทั่วไปของ	จำนวน	ร้อยละ
2. อายุ		
20 – 29 ปี	35	10.30
30 – 39 ปี	168	49.60
40 – 49 ปี	69	20.30
49 ปี ขึ้นไป	67	19.80
รวม	339	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	203	59.90
ปริญญาโท	97	28.60
ปริญญาเอก	39	11.50
รวม	339	100.00
4. รายได้ต่อเดือน		
15,000 - 19,999 บาท	91	26.80
20,000 - 24,999 บาท	99	29.20
25,000 - 29,999 บาท	104	30.70
มากกว่า 29,999 บาท	45	13.30
รวม	339	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตามแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จำแนกได้ดังนี้

เพศ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีจำนวน 229 คน คิดเป็นร้อยละ 67.6 และ เป็นเพศชาย มีจำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 32.4

อายุ ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 30 – 39 ปี มีจำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 49.6 รองลงมา มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีจำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 และน้อยที่สุดมี 20 – 29 ปี มีจำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3

วุฒิการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่อยู่ระดับปริญญาตรี มีจำนวน 203 คน คิดเป็นร้อยละ 59.9 รองลงมาอยู่ระดับปริญญาตรีโท มีจำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 28.6 และน้อยที่สุดอยู่ระดับปริญญาเอก มีจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5

รายได้ต่อเดือน ของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 25,000 - 29,999 บาท มีจำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 รองลงมา มีรายได้ 20,000 - 24,999 บาท มีจำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 29.2 และน้อยที่สุดมีรายได้มากกว่า มากกว่า 29,999 บาท มีจำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.3

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21

จากการรวบรวมข้อมูลระดับความคิดเห็นแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสร้างและบูรณาการความรู้ ด้านมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ด้านมีวิสัยทัศน์และตักผลึก ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และด้านเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรมจริยธรรม แสดงด้วยค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม

(n=339)

แนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านสร้างและบูรณาการความรู้	4.18	0.413	เห็นด้วย มาก
2. ด้านมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์	4.20	0.400	เห็นด้วย มาก
3. ด้านมีวิสัยทัศน์และตักผลึก	4.15	0.413	เห็นด้วย มาก

4. ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่	4.20	0.418	เห็นด้วย มาก
5. ด้านเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรมจริยธรรม	4.15	0.419	เห็นด้วย มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.17	0.392	เห็นด้วย มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับเห็นด้วยมากทุกด้าน โดยด้านที่มีความคิดเห็นสูงสุดคือ ด้านมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ และด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.20$) รองลงมาคือด้านสร้างและบูรณาการความรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.18$) และที่มีความคิดเห็นสุดท้าย คือ ด้านมีวิสัยทัศน์และตักผลึก และด้านเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรมจริยธรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.15$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบการแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างของแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา รายได้ พบว่า

สมมติฐานที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี เพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ แตกต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี อายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 แตกต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ที่มีช่วงอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีวุฒิการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ แตกต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่มี รายได้ ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ แตกต่างกัน พบว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ ไม่แตกต่างกันจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

ผลการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูโรงเรียน สังกัด สพม. เขต 9 จังหวัดนครปฐม จำนวน 339 คน โดยครูผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ในด้านสร้างและบูรณาการความรู้ ด้านมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ด้านมีวิสัยทัศน์และตักผลึก ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และด้านเข้มแข็งในจรรยาบรรณคุณธรรมจริยธรรม คือ ผลการศึกษานำสู่การอภิปรายผล ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 ในภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก แสดงให้เห็นว่า แนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 มีแนวทางในการพัฒนาทักษะอยู่ในระดับดี ซึ่งทำให้เห็นว่าครูได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 เป็นไปด้วยดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นที่จะนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ด้านสร้างและบูรณาการความรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.18 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า มีการร่วมกับผู้เรียนกำหนดสภาพปัญหาความต้องการจากสถานการณ์ในชีวิตจริงมาบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับบทความของ กนก จันทร์ทอง ได้เขียนบทความเรื่อง “การสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21” เป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์และ

พัฒนาแนวคิดสำหรับการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการเรียนรู้โดยการสร้างและบูรณาการความรู้ 5 วิธี คือ 1) การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน 2) การจัดการเรียนรู้แบบการใช้โครงงานเป็นฐาน 3) การจัดการเรียนรู้แบบการใช้ความคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน 4) การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษา 5) การศึกษาบทเรียนและวิธีการแบบเปิด

2. ด้านมีความคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทุกครั้งเมื่อได้รับมอบหมายงาน และมีการระลึกเสมอว่าการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต้องเกิดขึ้นได้จริง เห็นผลจริง และเป็นประโยชน์ต่องานที่ทำ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นางสาวสายรุ้ง บุปผาพันธ์ ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามหลัก ภาวนา 4 : ของครูเขตพื้นที่ชายแดนจังหวัดตาก” ผลวิจัยพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะของครูสอนสังคมศึกษาในศตวรรษที่ 21 คือ เสริมสร้างสติ สมาธิ คิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ แลกเปลี่ยนความรู้ สุนวัตรธรรม ที่ทันสมัย

3. ด้านมีวิสัยทัศน์และตักผลึก ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวม อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า มีความรู้ และมีความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ในศตวรรษที่ 21 อย่างเข้าใจ และมีการกำหนดทิศทางจุดหมายการทำงานอย่างตักผลึก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวรรุวรรณ ถวิลการ ได้วิจัยเรื่อง “กระบวนการทัศน์การบริหารจัดการคนเก่งของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21” ผลวิจัยพบว่า คนเก่งหรือคนที่มีศักยภาพสูงเป็นทุนทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญในองค์กร บุคลากรที่มีศักยภาพในการปฏิบัติงานสูง มีความสร้างสรรค์ ทุ่มเทในการทำงาน มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนวิสัยทัศน์สู่เป้าหมาย สะท้อนให้เห็นความเป็นมืออาชีพ ทำให้เกิดคุณค่าสูงสุด อารงรักษาคนเก่ง โดยการสรรหาและคัดเลือก มีมิติและพัฒนาศักยภาพให้มีมาตรฐาน พร้อมทั้งการให้รางวัลและผลตอบแทนเพื่อจูงใจ และความก้าวหน้าในอาชีพ

4. ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.20 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า มีการเรียนรู้เทคนิคและเทคโนโลยีใหม่ พร้อมการ

เรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรสวรรค์ วงศ์ตาธรรม ได้วิจัยเรื่อง “การคิดแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ทักษะการคิดในศตวรรษที่ 21” ผลวิจัยพบว่า การพัฒนาผู้เรียนที่มีความแตกต่างเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในด้านเทคโนโลยี แบบก้าวกระโดด ส่งผลให้การจัดการศึกษาต้อง เปลี่ยนจากกระบวนทัศน์แบบเดิม ไปสู่กระบวนทัศน์แบบใหม่ เน้นให้ ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ โดยการพัฒนาให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง จากปัญหาที่มีความซับซ้อนจากการเปลี่ยนแปลงของโลก

5. ด้านเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีความคิดเห็นต่อแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.15 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีระดับความคิดเห็นด้วยมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า มีความสุภาพ อ่อนน้อมถ่อมตน และรู้จักกาลเทศะ และมีภาวะผู้นำในการส่งเสริมให้มีการประพฤติปฏิบัติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันเพ็ญ นันทะศรี ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนาครูของครูในศตวรรษที่ 21 เพื่อส่งเสริมทักษะ 7 ประการของบัณฑิตตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574” ผลวิจัยพบว่า ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะความเป็นครูวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก คือ ด้านคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู ด้านทักษะและเทคนิคการสอนแนวใหม่ ด้านบุคลิกภาพของครู ด้านความรู้และประสบการณ์ในวิชาชีพ และมีปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง ปัจจัยด้านการยอมรับต่อองค์กร และปัจจัยด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน

องค์ความรู้จากการวิจัย (Research Knowledge)

ผลการวิจัยแนวทางการพัฒนาทักษะความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ 21” สรุปได้ดังนี้

1. ด้านสร้างและบูรณาการความรู้ มีแนวทางคือ ผู้เรียนกำหนดสภาพปัญหาความต้องการจากสถานการณ์ในชีวิตจริงมาบูรณาการ และการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการสอดแทรกเนื้อหาของวิชาต่าง ๆ และมีข้อเสนอแนะ โดยการสร้างระบบ Coaching โดยให้ครูที่มีความเชี่ยวชาญ เป็นผู้ฝึกปฏิบัติ และต้องฝึกปฏิบัติกับครูผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอด
2. ด้านมีความคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์ มีแนวทางคือ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทุกครั้งเมื่อได้รับมอบหมายงาน และการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ต้องเกิดขึ้นได้จริง เห็นผลจริง และเป็นประโยชน์ต่องานที่ทำ และมีข้อเสนอแนะ การปรับตัวให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงทำให้มีความคิดที่สร้างสรรค์ได้การอบรมเชิงวิเคราะห์และการสร้างสรรค์งาน เพื่อเปิดแนวคิดใหม่ ๆ
3. ด้านมีวิสัยทัศน์และตักผลึก มีแนวทางคือ มีความรู้ และมีความเข้าใจต่อวิสัยทัศน์ในศตวรรษที่ 21 อย่างเข้าใจ และการกำหนดทิศทางจุดหมายการทำงานอย่างตักผลึก และมี

ข้อเสนอแนะ เน้นการเรียนรู้ ฝึกประสบการณ์ และประชุมกลุ่มหาผู้เชี่ยวชาญเป็น Coaching ในการถ่ายทอด

4. ด้านเทคนิคและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีแนวทางคือ มีการเรียนรู้เทคนิคและเทคโนโลยีใหม่ และมีการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และมีข้อเสนอแนะ เพิ่มความรู้ และฝึกอบรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มการฝึกปฏิบัติเตรียมความพร้อมและยอมรับการเปลี่ยนแปลง

5. ด้านเข้มแข็งในจรรยาบรรณ คุณธรรมจริยธรรม มีแนวทางคือ มีความสุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน และรู้จักกาลเทศะ และจัดการกับข้อโต้แย้งและปัญหาโดยใช้การวินิจฉัยในด้าน คุณธรรม จริยธรรม และมีข้อเสนอแนะ ควรมีต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี และควรสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม ให้มีเนื้อหาในรายวิชาให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

จากการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงจากผลวิจัยแนวทางการพัฒนาทักษะ ความเป็นครูสังคมวิชาชีพ ในศตวรรษที่ ๒๑ ซึ่งสรุปประเด็นได้ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) เพิ่มแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรมต่อไป
- 2) แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) การนำแนวทางการพัฒนา การวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์สู่การปฏิบัติ
- 2) การนำแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ

3. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) การวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูด้วยระบบหนุนนำต่อเนื่อง เพื่อพัฒนา ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เน้นทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ และทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้
- 2) การวิจัยครั้งต่อไป ควรวิจัยเกี่ยวกับการวัดคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียนในวิถีชีวิตใหม่ในสังคมเปลี่ยนแปลง Now Normal

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม ศึกษาศาสตร์ และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: ฝ่าย โรงพิมพ์ บริษัท ตาตา พับลิเคชั่น.

ชนันภรณ์ อารีกุล และคณะ. (2561). การพัฒนารูปแบบความเป็นครูในศตวรรษที่ 21 บนพื้นฐาน
ของจรรยาบรรณวิชาชีพเชิงพุทธบูรณาการ. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.